

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobkyně: **PhDr. H. P.**, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2016, čj. 6 A 158/2015 – 40,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2016, čj. 6 A 158/2015 – 40, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodnutím ze dne 15. 5. 2015 odmítl žádost žalobkyně o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání k žalovanému. Žalobou podanou u městského soudu se poté domáhala ochrany proti nečinnosti žalovaného, kterou spatřovala v tom, že v zákonné lhůtě nerozhodl o jejím odvolání. S žalobou spojila také žádost o osvobození od soudních poplatků.

[2] Městský soud žalobkyni osvobození od soudních poplatků v záhlaví uvedeným usnesením nepřiznal. Vzal přitom v úvahu, že předmětem řízení byla žádost žalobkyně o poskytnutí informace ze spisu v řízení o její žalobě vedeném pod sp. zn. 31 C 100/2014, tedy v řízení, jehož byla účastníkem (krajský soud v usnesení nesprávně uvádí spisovou značku žádosti o poskytnutí informace 40 Si 128/2015, z kontextu je však zřejmé, že měl

na mysli soudní spis sp. zn. 31 C 100/2014). Podle soudu se lze rovněž oprávněně domnívat, že vzhledem k velkému množství žalob žalobkyně vedených u městského soudu již není smyslem řízení a jednotlivých návrhů ochrana jejích práv, ale postupně se jím stává samotné vedení sporu.

[3] Proti usnesení městského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost z důvodu jeho nezákonnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a vrátil věc městskému soudu k dalšímu řízení. Městský soud podle stěžovatelky nesprávně formuloval výrok, neboť dle § 36 odst. 3 s. ř. s. má soud žádost o osvobození od soudních poplatků zamítnat, a ne osvobození „nepřiznat“. Dále ve stížnosti namítá, že senát 6 A má vůči ní „stranný poměr“. Nepokrytě totiž nadržuje státní moci, čímž vytváří prostor k pokračujícímu porušování zákona. Státu vysílá signál, že může stěžovatelčina práva porušovat a ona se soudní ochrany nedomůže. Na závěr stěžovatelka navrhuje spojení řízení s řízeními o kasačních stížnostech proti usnesením Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2016, čj. 6 A 154/2015 – 26, a ze dne 23. 2. 2016, čj. 6 A 181/2015 – 20.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[4] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou projednatelnosti kasační stížnosti. Stěžovatelka nezaplatila současně s podáním kasační stížnosti soudní poplatek ani není v řízení o kasační stížnosti zastoupena advokátem a rovněž neprokázala, že by sama měla vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). V daném typu řízení však může Nejvyšší správní soud přikročit k meritornímu přezkumu i přes tento procesní nedostatek. Pokud je totiž cílem nyní posuzované kasační stížnosti přezkoumání rozhodnutí o nepřiznání osvobození od soudního poplatku, pak by se trváním na uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost a povinném zastoupení jen řetězil problém, jenž má být rozhodnutím o této kasační stížnosti vyřešen (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014 – 19, publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS).

[5] Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost je důvodná.

[7] Ze spisu městského soudu vyplývají následující skutečnosti. Žaloba stěžovatelky na ochranu proti nečinnosti žalovaného a žádost o osvobození od soudního poplatku byla městskému soudu doručena dne 11. 8. 2015. Dne 14. 9. 2015 stěžovatelka zaslala soudu zpětvzetí žaloby, které odůvodnila tím, že žalovaný již konal a odstranil tak svou nečinnost. Až poté, dne 23. 2. 2016, vydal městský soud nyní napadené usnesení, kterým stěžovatelce nepřiznal osvobození od soudních poplatků.

[8] O obsahově téměř totožných kasačních stížností stěžovatelky, směřující taktéž proti usnesením městského soudu o neosvobození od soudních poplatků, vydaným až poté, co stěžovatelka vzala svou žalobu zpět, Nejvyšší správní soud v nedávné době rozhodoval dvakrát (viz rozsudky ze dne 13. 1. 2016, čj. 1 As 289/2015 – 17 a ze dne 21. 1. 2016, čj. 2 As 306/2015 – 15). V obou případech přitom dospěl k závěru, že je třeba usnesení městského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Za situace, kdy je nyní souzená věc skutkově i právně obdobná shora popsanému, nemá Nejvyšší správní soud důvod odklonit se od svého již vysloveného názoru.

[9] Podle § 47 písm. a) s. ř. s. „soud řízení usnesením zastaví, vzal-li navrhovatel svůj návrh zpět“. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka svou žalobu vzala zpět (na rozdíl od věcí řešených Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 3 As 264/2015, sp. zn. 10 As 54/2015 a sp. zn. 10 As 55/2016), měl městský soud na její podání reagovat a řízení o žalobě zastavit podle shora citovaného ustanovení soudního řádu správního, nikoli rozhodovat o osvobození od soudních poplatků. Jakýkoliv jiný postup je v rozporu s citovanými ustanoveními zákona a dispoziční zásadou, na níž je řízení před správními soudy založeno. Svým postupem zatížil městský soud řízení o žalobě vadou, k níž je Nejvyšší správní soud povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.) a která opodstatňuje zrušení napadeného usnesení.

[10] Námitku spočívající ve spatřované „strannosti“ rozhodujícího senátu 6 A soud neshledal důvodnou. Jednak tvrzení žalobkyně o nadřezování není nijak konkretizováno, jednak její důvod nespokojenosti zřejmě vyvěrá z toho, jak městský soud o jejích podáních rozhoduje. Okolnost spočívající v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech přitom není důvodem k vyloučení soudce (viz § 8 odst. 1 s. ř. s.).

III. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[11] Nejvyšší správní soud nepřistoupil ke spojení nyní projednávané věci s jinými řízeními stěžovatelky. Jak uvedeno v bodě [9] tohoto rozhodnutí, řízení, která stěžovatelka navrhovala spojit, vykazují od tohoto řízení relevantní odlišnosti, pro které není vhodné je spojovat (stěžovatelka v nich nevzala žaloby zpět).

[12] Z výše uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). V něm bude městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) a řízení o stěžovatelčině žalobě proti nečinnosti žalovaného zastaví z důvodu jejího zpětvzetí. Městský soud rozhodne jak o náhradě nákladů řízení o žalobě (přitom s ohledem na text zpětvzetí obsahující též důvody, proč stěžovatelka zvolila tento procesní postup, zváží aplikaci § 60 odst. 3 věta druhá s. ř. s.), tak i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. dubna 2016

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu